

časopis pro vězeňství a kriminální prevenci

ČESKÉ VĚZEŇSTVÍ

1/2026

NOVÁ NÁBOROVÁ KAMPAŇ

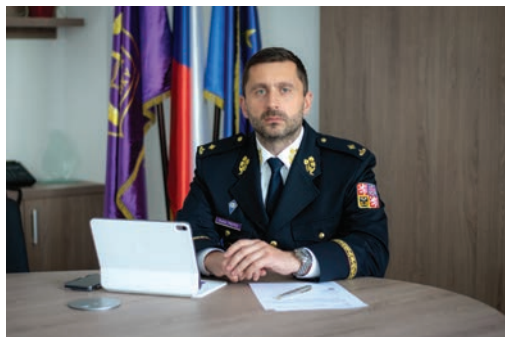
Vězeňské služby
České republiky

strana ... 21

ROZHOVOR
ZBYŠEK TREPEŠ

str. 2

ROZHOVOR

str. 2

TÉMA

str. 4

ZPRÁVY Z VĚZNIC

str. 7

PYROTECHNICI VS ČR

str. 4

NAŠI LIDÉ

str. 13

RESOCIALIZACE

str. 15

HISTORIE

str. 17

VĚZEŇSKÁ SLUŽBA

str. 21

VĚZEŇSKÝ LÉKAŘ VANCŮRA

str. 17

DUCHOVNÍ SLUŽBA

str. 24

SPORT

str. 26

FOTOREPORTÁŽ

str. 28

ČESKÉ VĚZEŇSTVÍ Č. 1/2026

Vydavatel: Vězeňská služba České republiky, Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, IČ 00212423

Editor: Robert Blanda

Grafická úprava: Karel Neuvirt

Foto titulní strana: Petr Kuchynka

Foto: Vězeňská služba České republiky, archiv redakce

Adresa redakce: Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky, poštovní přihrádka 3, PSČ 140 67 Praha 4

Nová adresa webu: www.vs.gov.cz

telefon 244 024 111 (ústředna), 244 024 412, 244 024 415, fax: 241 409 072

Distribuce časopisu, objednávky a předplatné:

e-mail: to@gr.vs.gov.cz

© Vězeňská služba České republiky, Praha 2026, Registrační značka MK ČR 6334, ISSN 1213-9297

Milí kolegové a čtenáři tohoto časopisu,

každá cesta někde začíná a někde také končí. Proto jsem uvítala nabídku se s vámi rozloučit na stránkách časopisu České vězeňství. Po téměř dvaceti šesti letech práce pro Vězeňskou službu České republiky, a to vždy ve Věznici ve Světlé nad Sázavou se moje profesní pout' zde v červenci uzavírá. Celkem třicet jedna let pracuji pro náš stát, vždy s vírou, že má práce může být pomocí druhým.

V roce 1995 jsem začínala u Policie České republiky. O pět let později mě život zavál do tehdy začínající věznice ve Světlé nad Sázavou, kde jsem zůstala až doposud. Prošla jsem zde řadou služebních míst, od inspektorky strážní služby pro služební přípravu, přes vedoucí oddělení prevence a stížností, vychovatelku, zástupkyni a následně vedoucí oddělení výkonu vazby a trestu, až po ředitelku věznice. Byla to cesta inspirativní a oproti službě u Policie České republiky i bezpečnější. Cesta plná pracovitých, tvořivých kolegů, ať již občanských zaměstnanců nebo příslušníků, kteří svým každodenním nasazením tvoří důležitou mozaiku týmu, kterému se říká Vězeňská služba České republiky. Vždy jsem byla hrdá na práci, kterou společně odvádíme. Zajišťujeme bezpečnost společnosti a zároveň odborně pracujeme s lidmi, o kterých většina veřejnosti nechce ani slyšet – s odsouzenými muži a ženami.

Děkuji za zkušenosti získané při realizaci mnoha projektů i za spolupráci s neziskovými organizacemi, které jsou a vždy budou nedílnou součástí naší i vaší práce. Dáváme šanci dětem být se svými maminkami, provázíme lidi od okamžiku uvěznění až po jejich návrat na svobodu a snažíme se pomáhat i za zdmi věznice. Dáváme mnoho šancí na nový začátek lidem, kteří se do společnosti jednoho dne vrátí. A jaká je vaše práce? Těžká, složitá, plná překážek, někdy i slz a vyčerpání. Tuto náročnost si uvědomujeme všichni, kdo stojíme v řídicích pozicích. Naší snahou vždy bylo vás podporovat, hledat způsoby, jak věci dělat lépe, rychleji či přesněji, a být vám oporou, když o to požádáte. Vydržte.

Já osobně s vězeňskou službou nekončím, v tom dobrém slova smyslu. Jen jsem si našla jinou cílovou skupinu lidí, kterým chci nyní pomáhat, a těším se na budoucí spolupráci.

A co vám chci popřát? Aby vás na vaší cestě s vězeňskou službou – a se světeľskou věznicí – potkalo to, co potkalo mě. A co to je? Jste to vy. Milí kolegové, přátelé, můj manžel a naše děti.

Přeji vám především pevné zdraví.

brig. gen. Mgr. Monika Myšíčková,
ředitelka Věznice Světlá nad Sázavou

Náměstek generálního ředitele pro penologii a správní činnosti
brig. gen. Zbyšek Trepeš:

NEJCENNĚJŠÍ CO MÁME VE SBORU, JE DOBRÝ KOLEKTIV

V květnu jste byl povýšen prezidentem republiky do generálské hodnosti. Co to pro vás znamená?

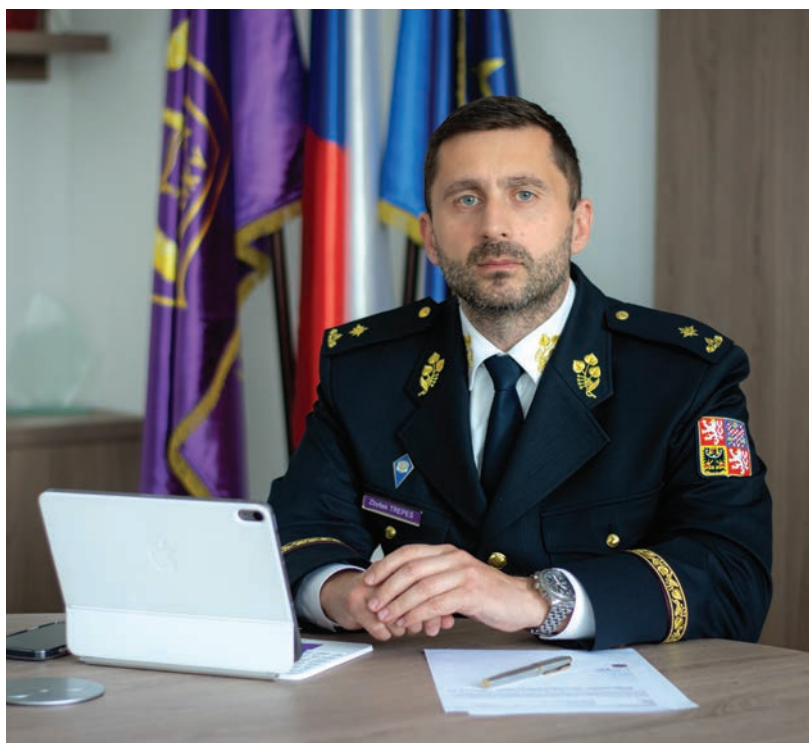
Je to pro mě závazek vůči všem lidem ve vězeňské službě. Není to ani tak o mně, ale o celém našem bezpečnostním sboru. Samozřejmě i závazek vůči mé rodině. Mám doma dva dospívající kluky a skvělou partnerku, takže je to závazek i vůči nim.

Jaká byla vaše profesní dráha před nástupem na generální ředitelství?

Byla velice rozmanitá. Nastupoval jsem v roce 2006 do Věznice Vinařice. Tam jsem sloužil jako strážný, na eskortní službě, na strážních věžích či v dozorcí službě. V roce 2010 jsem se přestěhoval do Prahy, a změnil tedy i místo výkonu služby tím, že jsem přešel jsem do Vazební věznice Ruzyně. Na službu ve Věznici Vinařice mám velice dobré vzpomínky. Byl jsem tam zařazený ve druhé směně, což byla banda skvělých kluků. A to samé na Ruzyni. Tam jsem byl pro změnu ve třetí směně. Což byla také skvělá parta a zažili jsme spolu opravdu spoustu zážitků. Dodnes jsem s mnoha z nich v kontaktu. Postupně jsem prošel přes pozice strážného, dozorce, inspektora dozorcí služby, vrchního inspektora, tzv. bojaře, zástupce vedoucího vězeňské stráže, vedoucího oddělení až na místo prvního zástupce. V roce 2022 jsem se stal ředitelem ruzyňské věznice.

Jaký je rozdíl mezi řízením konkrétní věznice a současnou funkcí náměstka generálního ředitele?

Musím říct, že je to zcela zásadní rozdíl. Ve věznici je zavádění čehokoliv nového poměrně svižnější proces. Tady na generálním ředitelství, pokud

se rozhoduje o něčem, co musí fungovat v celé republice, předchází vždy důsledná analýza a sběr informací je opravdu velice dlouhý. Je to komplexní a složitý proces. Ve věznici jsem byl zvyklý, pokud se zavádí něco nového, tak za týden, 14 dnů či měsíc se může zhodnotit, jestli projekt funguje, nebo nefunguje, a případně upravit nebo realizovat dál. Ale v celorepublikovém měřítku není prostor pro zásadní chyby. Velký rozdíl je také mezi kolegy, zde lidi teprve poznávám, ještě neznám u všech jejich potenciál, ve věznici jsem znal téměř všechny, včetně jejich příběhů. Ale musím konstatovat, že je tu opravdu spousta velice chytrých lidí, kteří jsou na správném místě.

Co spadá do vaší kompetence jako náměstka generálního ředitele?

Mám na starosti penologii a správní činnosti. To znamená, když to převedu do naší řeči, odbor výkonu vazby a trestu a odbor správní. A jak vypadají moje rozhodovací pravomoci? Vypadají celkem jednoduše... Tady už nejsem ten „první v provincii“, jako je ředitel ve věznici, ale ten „druhý v Římě“. To znamená, že tvořím zejména na support generálnímu řediteli. Zpracovávám projekty nebo podklady do určité před-schvalovací fáze tak, aby měl generální ředitel všechny podklady pro následné rozhodnutí. Moje rozhodovací pravomoci končí tedy před ním.

Čím se tedy aktuálně odbor výkonu vazby a trestu zabývá?

Je to například spolupráce se spoustou neziskových organizací, kdy se část společných projektů pilotuje, část už je v reálném běhu. Potom jsou tu složitější projekty jako třeba APAC (Association for the Protection and Assistance of the Convicted), což je výchovný projekt původně z Brazílie, který se realizuje ve Věznici Jiřice. Ale takových projektů je více. Zahrnuje to například i návraty cizinců do své vlasti, kdy je proces jejich repatriace často poměrně složitý, konkrétně zejména ve vztahu k dětem, občanství a podobně. Aktuálně rozpracované projekty by zabraly velkou část tohoto vydání.

Jaké jsou pro vás aktuálně největší výzvy českého vězeňství?

Největší výzvu českého vězeňství určitě spatřuji v úkolu zajistit dostatek kvalifikovaného personálu. To je rozhodně alfa a omega všeho. Protože s předpokládaným rozvojem, který je predikován v Koncepci rozvoje vězeňství do roku 2035, musí být odbornost personálu stále vyšší. Je jasné, že i do budoucna bude nezbytné tento personál pro vězeňství zajistit. Velkou výzvou je samozřejmě rozpočet vězeňské služby. S poměrně vysokou mírou inflace, která po roce 2022 narážela i na dvouciferné hodnoty, se bohužel rozpočet našeho sboru obdobným způsobem rozhodně nenavýšil, ale je pravdou, že leckde se dá pracovat efektivněji.

Vězeňská služba věnuje hodně prostředků i energie náboru nových příslušníků a zaměstnanců, ale neměla by se stejným způsobem věnovat i snaze udržet si stávající personál?

Když to vezmu ze své praxe, tak co mě v těch nejkritičtějších letech udrželo u sboru, byl vždycky kolektiv. Peníze jsou jedna věc, ale myslím si, že je to i určitá firemní kultura, která začíná u každé jednotlivé směny, nejen u vězeňské služby jako celku. Každý jednotlivý kolektiv, pokud je zdravý a pokud v něm vznikají přirozené přátelské vazby, může významně pomoci lidem u sboru udržet. Potom je to samozřejmě i nabídka vzdělání. Já jsem třeba v prvních letech své kariéry nikdy nezažil žádný specializační kurz a vlastně ani netuším, jestli tenkrát nějaká taková možnost byla, ale nabídka vzdělávacích kurzů je v posledních letech rozhodně na vzestupu. A i to je věc, která může příjemnější firemní kulturu vytvářet.

Měl jste nějakou krizi za dobu služby, kdy jste chtěl odejít?

Než jsem dokončil dežurní desátý rok služby, tak těch krizí bylo několik, protože jsem nebyl k vězeňské službě vlastně ničím až tak vázaný, a navíc jsem tehdy bydlel poměrně daleko od zaměstnání. Ale vždycky mě zachránil již zmíněný kolektiv, na který jsem měl štěstí po celou dobu služby. A díky němu jsem zde zůstal a přetrval vlastně až do dnešních let.

Jak odpočíváte nebo relaxujete? Z čeho čerpáte energii?

Už od doby, kdy jsem začal pracovat jako zástupce ředitele, jsem si trochu převrátil život na ruby a začal jsem relaxovat převážně v ranních částech dne. Chodím pravidelně každý den, nebo respektive šestkrát v týdnu, před pátou hodinou ranní cvičit a běhat. Jeden den si dávám oddych. Takhle už to držím několik let. Dříve jsem rád chodil na boxerské tréninky, ale od doby, co

Čeho byste chtěl ve své funkci dosáhnout?

Rád bych byl oporou pro všechny zaměstnance. Tím myslím, aby se lidé nestyděli na mě obrátit nebo mě oslovit. To neznamená, že budeme vždy sdílet stejný názor, ale můžeme se o problémech bavit a snažit se nalézt řešení. Někomu to může přijít málo, ale mně na kvalitním kolektivu vždy velmi záleželo.

jsem nastoupil na generální ředitelství, tak jsem zrušil veškeré odpolední aktivity, protože tady není čas a prostor na jakoukoli pravidelnost. Relaxuji tedy tím, že si ráno zacvičím a zaběhám. Vyčistím si hlavu a mám hezký start dne. A samozřejmě je pro mě odpočinkem a relaxem moje rodina. Jak jsem už říkal, mám dva skvělé kluky, partnerku, která je mi oporou, takže jakákoliv aktivita s nimi mě vždycky nabije energií a vidím, že to všechno kolem má smysl.

PYROTECHNICI

VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR

Jednou z méně známých specializovaných profesí ve Vězeňské službě ČR je pyrotechnická služba, kterou aktuálně tvoří hlavní pyrotechnik sboru a desítku dalších pyrotechniků v jednotlivých věznicích. Celkově se počítá s 13 služebními místy včetně vedoucího, což činí čtyři místa pyrotechniků na region, dvě místa nejsou ale aktuálně obsazena.

Pyrotechnickou službu řídí odbor vězeňské a justiční stráže generálního ředitelství sboru, konkrétně oddělení speciálních činností. Pyrotechniky řídí vedoucí pyrotechnik, který je podřízen vedoucímu oddělení speciálních činností. Hlavním pyrotechnikem vězeňské služby je vrchní komisař kpt. Rostislav Hrubý z Věznice Rapotice.

Hlavními úkoly pyrotechnické služby ve vězeňské službě je podobně jako u policie odstraňování a ničení vadné, selhané nebo nevybuchlé munice, která je součástí výzbroje sboru. Dále provádí systematický pyrotechnický průzkum v areálech a objektech věznic. Poslední takový průzkum se odehrál v letech 2017 až 2022 v objektu Poštorná, který je součástí Věznice Břeclav. Tento areál se nachází na místě bývalé německé muniční továrny z doby druhé světové války, známé jako Muna. Dlouho byl tento prostor veřejnosti nepřístupný, neboť se nacházel přímo na hranici s Rakouskem. „Vzhledem k historii tohoto místa zde existoval vážný předpoklad, že by se zde mohla nacházet nebezpečná válečná munice,” říká hlavní pyrotechnik VS ČR Rostislav Hrubý. Také mnoho dalších vězeňských zařízení se nachází na místech bývalých vojenských objektů, včetně objektů sovětské armády, takže ani zde nejsou případné nálezy munice tak výjimečné, jak by se mohlo zdát.

„Další ostré zásahy se stávají jen zřídka. Jsou to většinou podezřelé balíky, které jsou doručeny do věznice, a při kontrole rentgenovým zařízením jsou objeveny různé komponenty, které by mohly tvořit nástražný výbušný systém,” doplňuje kapitán Hrubý. K úkolům pyrotechniků vězeňské služby patří také provedení prvotních úkonů a stanovení bezpečnostního perimetru při ohrožení výbuchem podezřelého předmětu považovaného za nástražný výbušný systém.

Důležitým úkolem vězeňských pyrotechniků je také použití pyrotechnických prostředků souvisejících se služebním zákrokem příslušníků pod jednotným velením nebo při jejich výcviku a při výcviku operativně eskortních skupin. Pyrotechnici se podílejí také na školení příslušníků pro použití pyrotechnických zásahových prostředků a v případě potřeby školení zabezpečení nástražných výbušných systémů. Vedoucí pyrotechnik se účastní kurzu pro řídicí střeby, kde přednáší na téma malorážová munice, balistika a právní normy související s provozem střelnice. Další činností je zabezpečení prezentačních akcí vězeňské služby, při kterých se používají pyrotechnické imitační prostředky.

Spolupráce s Policí ČR

Výcvik pyrotechniků vězeňské služby se koná ve spolupráci s Policí ČR, konkrétně se Vzdělávacím zařízením policie Pardubice, kde se vzdělávají pyrotechnici policie. Výcvik se koná dvakrát ročně a je zaměřený především na praktické instruktážně metodické likvidace munice na stálé trhací jámě v Ralsku. „Dále velmi úzce spolupracujeme s instruktory-metodiky, kdy zabezpečujeme výcviky jednotky pod jednotným velením a příslušníků ENO (eskorty nebezpečných osob). Provádíme také pravidelná školení o pyrotechnických zásahových prostředcích,” říká Rostislav Hrubý. Základní pyrotechnický kurz trvá tři měsíce. Kurz je intenzivní a obsahuje velké množství informací, které se musí uchazeč naučit, a dovedností, které si musí osvojit. Po jejich zvládnutí prochází postupovými zkouškami. Pokud je zvládne, absolvuje závěrečnou teoretickou a praktickou zkoušku před komisí.

Další vzdělání se koná formou instruktážně metodických zaměstnání, která pořádá policie či jiný bezpečnostní sbor. „Jednou z největších vzdělávacích akcí pro pyrotechniky Vězeňské služby ČR je mezinárodní pyrotechnická konference INMEP, kterou pořádá policie ve spolupráci s armádou. Této konferenci se účastní pyrotechnici z řad policie a bezpečnostních sborů z různých zemí (Slovensko, USA, Belgie, Nizozemsko, Litva, Francie a další) a také zástupci technologických firem,” vysvětluje hlavní pyrotechnik VS ČR. „Konají se zde odborné přednášky jednotlivých zástupců, jsou zde prezentovány případy z praxe a konzultovány aktuální bezpečnostní hrozby. Zástupci technologických firem zase prezentují různé rentgenové technologie, spektrometry, detekční sady, robotickou techniku a ochranné prostředky,” říká Hrubý a dodává, že nicméně pyrotechnici vězeňské služby v současné době nedisponují žádným speciálním vybavením, jako jsou například ochranné obleky, detektory nebo robotické prostředky. „V případě mimořádných událostí provádíme pouze prvotní opatření na místě, za-

jistíme okolí a čekáme na kolegy z Policie ČR, kteří mají potřebné vybavení i výcvik”, dodává pyrotechnik Rostislav Hrubý. „Spolupráce s policií je na velmi vysoké úrovni a realizuje se v rámci součinnostních dohod. Není to jen o tom, že policisté pomáhají nám, ale i o tom, že my pomáháme jim. Podíleli jsme se například na stěhování skladů munice nebo v roce 2004 na pořádání mistrovství světa v hokeji, kdy jsme spolu s Policí ČR prováděli pyrotechnické prohlídky.

SPECIALIZOVANÉ OZNAČENÍ PYROTECHNIKŮ VS ČR

Standardním látkovým označením, rukávovou nášivkou, která se tvarově výrazně odlišuje od stávajícího oborového znaku, je rukávová nášivka používaná pyrotechniky Vězeňské služby ČR. Předlohou nejen pro tvar, ale i výtvarný motiv této nášivky příslušníků speciální služby VS ČR byla označení vojenských pyrotechniků z Pyrotechnické základny Muničního úřadu v Opavě.

Nášivka je ve tvaru pětiúhelníku se základnou dlouhou 75 mm a výškou 98 mm. Hlavním motivem je stylizovaný výbuch ničené munice v trhací jámě. Základní barva nášivkové plochy je modrá. První zhotovený vzor byl určen pro techniku našívání, další vzory, výtvarně shodné, jsou v provedení suchého zipu. Z výtvarného či heraldického hlediska je to prostý účelový odznak bez jakýchkoliv výrazných heraldických symbolů. Představujeme tedy nejen oficiální realizovanou podobu rukávové nášivky pyrotechnika, ale také jeden nerealizovaný návrh.

Při zavedení tohoto vzoru rukávové nášivky do souboru výstrojových součástí vězeňské služby spolupůsobil mj. Milan Kozák, pracovník samostatného odborného výstrojního referátu tehdejšího technického odboru generálního ředitelství, a bývalý pyrotechnik VS ČR Ladislav Borgula. V barevném rukávovém provedení je nášivka určena pro nošení na služebním stejnokroji pyrotechnika. Logickým doplněním tohoto rukávového označení je i zádobý nápis či „domovenka“ černé barvy o rozměrech 330 x 70 mm se žlutým nápisem PYROTECHNIK.

První vyobrazení rukávového i zádobého označení vězeňského pyrotechnika bylo uveřejněno v příloze Vyhlášky č. 89/2224 Sb. Tato vyhláška stanovuje vnější označení příslušníka Vězeňské služby České republiky, zvláštní barevné provedení a označení služebních vozidel a prokazování příslušnosti k Vězeňské službě České republiky. Ve vnitřním výstrojním předpisu VS ČR je toto speciální označení oficiálně publikováno v roce 2006 jako Nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 35/2006 o stejnokrojích příslušníků Vězeňské služby ČR.

Podmínky používání, nošení výstrojních doplňků upravuje platný vnitřní předpis, jehož původní podoba i obsah byla vzhledem ke změně speciálních požadavků a výstrojních podmínek několikrát opakovaně novelizovány, měněny a doplňovány.

VĚZŇOVÉ Z BŘECLAVI NAVŠTĚVUJÍ VALTICKOU LDN

Odsouzení z Věznice Břeclav navštívili v doprovodu zaměstnanců a příslušníků věznice během prvního dubnového týdne oddělení dlouhodobě nemocných v nemocnici Valtice. Návštěvu léčebny domluvil strážný a instruktor věznice Michael Jonáš, který v nemocnici dlouhodobě vypomáhá.

V nemocničních zařízeních tohoto typu je vítáno každé vstřícné zapojení dobrovolníků a vlídnost, která zpestří stereotyp běžných dní, kterému se na takovém oddělení nelze vyhnout. Služba je zde velmi záslužná, ale náročná a personál je velmi vytížený. V posledních letech nemají tolik dobrovolníků, jako tomu bylo dříve, proto přišel podnět zapojit odsouzené, samozřejmě ty, kteří nejsou pro společnost nebezpeční a mají příznivý vztah k myšlence někomu pomoci. Bylo vybráno pět odsouzených, před návštěvou nemocnice vyrobili v keramické dílně dárkové předměty a velikonoční přání, aby mohli pacienty obdarovat. Odsouzení se rozdělili

do několika skupin, jedna se věnovala hraním společenských her v kulturní místnosti, další odsouzení s doprovodem navštěvovali jednotlivé pokoje, kde předávali své výrobky a povídali si s pacienty. Na obou stranách tohoto setkání bylo nadšení a velké dojetí. Lidé, kteří jsou odkázáni na pomoc druhých, jsou neuvěřitelně vděční za přítomnost každého, kdo je k nim vstřícný a věnuje jim svou pozornost třeba jen nasloucháním a porozuměním.

Michael Jonáš slouží ve Věznici Břeclav na oddělení vězeňské stráže od září roku 2016 jako strážný na eskortě a od roku 2023 působí jako inspektor strážní služby pro eskortní službu.

Patří mezi aktivní příslušníky, mimo svou běžnou službu je také střeleckým instruktorem a stejně tak instruktorem pro služební a profesní přípravu ve Věznici Břeclav a aktivně se účastní prezentací Vězeňské služby ČR na dnech NATO a na mezinárodním veletrhu obranné a bezpečnostní techniky IDET v Brně. Před nástupem do služebního poměru pracoval tři roky na hlavní pracovní poměr jako všeobecná sestra právě v Nemocnici Valtice, kde mu zůstaly vazby, a poslední tři roky o víkendech pomáhá na oddělení dlouhodobě nemocných.

VĚZNICE OPĚT PODPOŘILA FARNÍ CHARITU V ČESKÉ LÍPĚ

Věznice Stráž pod Ralskem na konci loňského roku navázala na úspěšnou spolupráci s Farní charitou v České Lípě a předala jí 234 ručně šitých výrobků, které ušili odsouzení. Tyto originální, ručně vyrobené hračky následně putovaly do prodeje na adventních trzích, kde charita jejich prostřednictvím získala finanční prostředky na podporu lidí v nouzi.

Šité hračky byly zástupkyním farní charity předány ředitelem věznice Ladislavem Blahníkem za přítomnosti vychovatelky–terapeutky Miroslavy Bielikové, pod jejímž vedením odsouzení výrobky vytvořili. Projekt tak opět ukázal, že cílené terapeutické činnosti mohou mít nejen pozitivní vliv na rozvoj dovedností odsouzených, ale zároveň přinášejí také konkrétní pomoc. Věznice se v letošním roce kromě této aktivity zapojila i do dalších charitativ-

ních projektů. Jedním z nich je například projekt Andělský strom, kdy do-
stávají dárky děti odsouzených rodičů. Mimo to odsouzení dvakrát obdaro-
vali šitými hračkami dětské oddělení nemocnice v Děčíně a ušili hračky pro děti z dětského domova v České Lípě. Ručně šité výrobky odsouzených tak nejen rozvíjejí jejich pracovní a sociální dovednosti, ale zároveň pomáhají tam, kde je to potřeba.

mak

DEN VE VĚZNICI

Věznice Stráž pod Ralskem v březnu přivítala 27 studentů 4. ročníku oboru Bezpečnostně právní činnost ze Střední lesnické školy a Střední odborné školy Šluknov. Během odborné návštěvy věznice měli studenti možnost seznámit se s prostředím výkonu trestu a s každodenní prací příslušníků Vězeňské služby České republiky.

Po úvodním přivítání ředitelem věznice pokračoval program na střelnici, kde byli studenti rozděleni do dvou skupin. Jedna skupina absolvovala praktický výcvik sebeobránných technik pod vedením instruktora, druhá si vyzkoušela střelbu ze samopalu CZ Scorpion Evo 3 A1. Po dokončení prvního bloku se skupiny vystřídalý. Součástí návštěvy byla také ukázka výcviku služebního psa, včetně demonstrace vyhledávání omamných a psychotropních látek. Studenti se také seznámili s přijímacím řízením do služebního poměru, používanou výzbrojí a výstrojí a dalšími oblastmi práce Vězeňské služby ČR. Velkým přínosem byla i účast našich mladých příslušníků a bývalých studentů škol, se kterými věznice spolupracuje, kteří

se aktivně podíleli na programu a odpovídali na dotazy studentů. Cílem návštěvy bylo přiblížit studentům reálnou podobu služby ve vězeňském prostředí a nabídnout jim inspiraci pro jejich další profesní směřování, což se podařilo. Vedení věznice věří, že podobné aktivity mohou podpořit zájem mladé generace o práci ve věznici a napomoci jejich rozhodování o budoucí kariérní cestě.

mak

PŘÍBĚH MODELU KRYRSKÉ ROZHLEDNY

Věznice Oráčov se může pochlubit výjimečným projektem – detailním modelem Schillerovy rozhledny v Kryrech, který vyrobil odsouzený Kamil Zeman. Ten se do práce pustil na začátku roku 2026 v rámci pracovní činnosti ve vězeňské dílně.

Model je zhotoven v měřítku 1:16 a vznikal postupně během několika měsíců. Při výrobě byly použity kvalitní materiály, konkrétně dubová a smrková překližka. Výsledné dílo dosahuje výšky přibližně 170 cm a vyniká precizním zpracováním i důrazem na detail – od konstrukce stavby až po drobné architektonické prvky.

Samotný proces tvorby byl nejen technicky náročný, ale měl i hlubší význam. Autor během práce rozvíjel své dovednosti, trpělivost i smysl pro detail. Projekt zároveň ukazuje, že i ve výkonu trestu mohou vznikat hodnotná a inspirativní díla.

Model byl veřejnosti slavnostně představen 1. května 2026 na akci Svátek

dobré nálady v Kryrech, kdy uplyne 120 let od otevření rozhledny, a stane se tak symbolem spojení historie města s lidským příběhem, který stojí za jeho vznikem.

Schillerova rozhledna je vyhlídková věž stojící nad městem Kryry. Rozhledna byla postavena v letech 1905–1906 na místě hradu Kozihradu a byla pojmenována po německém básníkovi Friedrichu Schillerovi při příležitosti 100. výročí jeho úmrtí. Rozhledna byla slavnostně otevřena rok po tomto výročí, 17. června 1906. Nachází se v nadmořské výšce 383 metrů a od roku 2004 je chráněna jako kulturní památka.

kar

PIETNÍ SHROMÁŽDĚNÍ K VÝROČÍ PRAŽSKÉHO POVSTÁNÍ

Pietní shromáždění k uctění památky všech, kteří položili své životy v boji proti nacismu, se jako každoročně uskutečnilo v památníku pankrácké věznice, v prostorách bývalého nacistického popraviště v tzv. Pankrácké sekyrárně. Právě zde bylo v letech 1943–1945 popraveno gilotinou 1 075 lidí, převážně českých vlastenců, odbojářů a osob zapojených do protinacistického odporu.

Vzpomínkové akce se zúčastnili zástupci poslanecké sněmovny, senátu, ministerstva spravedlnosti, Vězeňské služby ČR, Policie ČR, představitelé městských částí, úřadů i další hosté. Položením věnců a minutou ticha uctili památku všech, kteří byli v pankrácké věznici popraveni nebo zde trpěli během druhé světové války.

Pieta na Pankráci každoročně připomíná nejen oběti nacistické justice, ale také hrdiny Pražského povstání a všechny, kteří se postavili totalitnímu režimu s vědomím, že mohou zaplatit vlastním životem. Památník tak zůstává silným symbolem odvahy, odporu a nezdolné touhy po svobodě.

NOC PRÁVA

NA SEVERNÍ MORAVĚ

Letošní ročník tradičního festivalu Noc práva se nesl v duchu nádherného počasí a vysoké návštěvnosti. Na všech stanovištích, kde měla Vazební věznice Ostrava své zastoupení, panovala skvělá atmosféra a zájem veřejnosti byl obrovský. Přímo ve vazební věznici se uskutečnily čtyři komentované prohlídky s přednáškami pro šedesát studentů. Před věznicí byl přistaven eskortní autobus, který byl otevřen veřejnosti k nahlédnutí a k diskusi se služebními řidiči. Na dalších stanovištích, která byla u čtyř soudů v okolí, bylo možno vyslechnout si poutavé prezentační přednášky s videoprodukcí, prohlédnout si služební zbraně a donucovací prostředky, nahlédnout do služebních vozidel VS ČR i do eskortních místností u jednotlivých soudů a vidět činnost příslušníků justiční

stráže při simulovaném soudním jednání. K dispozici byli také personalisté, kteří se věnovali náborové činnosti a prezentaci, přednáškám a objasnili veřejnosti možnosti uplatnění u VS ČR. Noc práva je festival, který se koná pravidelně od roku 2019. Jeho cílem je otevírat brány soudních a jiných institucí lidem, umožnit jim poznat právo z jiné perspektivy. Snahou je popularizovat právo, vyvracet mýty a poloopravdy, které o něm panují. Součástí festivalu jsou každoročně nejenom přednášky, semináře a workshopy, zejména však divadelní představení, promítání filmů s následnými diskusemi, simulovaná soudní jednání, exkurze do soudů, věznic, ústavů forenzní genetiky a mnoha jiných institucí, jejichž činnost souvisí s právem, jeho tvorbou a aplikací.

Lukáš Dupač

Klid a respekt jsou základem u hadů i u odsouzených

Práce ve vězeňství je psychicky náročná a každý hledá jinou cestu, jak po službě vypnout. Máme mezi sebou kolegy s nejrůznějšími zálibami – od sportovců po zapálené zahrádkáře. Vrchní inspektor dozorcí služby z Věznice Rýnovice Lukáš Dupač našel odreagování v teraristice. Doma se stará o úctyhodnou sbírku téměř třiceti hadů. Jeho koníček však zdaleka nekončí u terárií – za plazy se vydává na expedice do celého světa, aby je mohl pozorovat a studovat v jejich přirozeném prostředí. Pojďte s námi nahlédnout pod pokličku tohoto netradičního hobby, které vyžaduje stejnou dávku odvahy i trpělivosti jako práce za mřížemi.

Pamatujete si na svůj první moment, kdy vás hadi zaujali? Byla to láska na první pohled, nebo jste si k nim musel najít cestu?

Vztah k přírodě a zájem o ni u mě vzbudil můj otec, který se, když jsem byl ještě v předškolním věku, začal věnovat amatérské entomologii, tedy sběru hmyzu a jeho určování. V průběhu dalších let jsem i já tomuto oboru propadl, ale k chovu hadů a teraristice celkově jsem se dostal až mnohem později. Při studiu na střední škole mě uchvátil chov bezobratlých – především sklípkanů. Za ta léta mi rukama prošly desítky druhů a stovky kusů pavouků a štírů. K zájmu o hady, a především ty jedovaté, mě přivedl jejich chovatel a můj dobrý kamarád při naší cestě do Thajska v roce 2008. Při další společné cestě na Borneo o rok později jsem jim už propadl úplně.

Za hady tedy cestujete do různých exotických zemí. Kam nejdále vás tato vášně zavedla a co je cílem takových cest? Jde o fotografování, nebo spíše o studium jejich chování v divočině?

Za nejzajímavější destinaci považuji Čínu, je to úplně jiný svět. Ale nejraději mám Filipíny a Panamu, tam cestuji opakovaně. Moje cesty nejsou jen o hledání hadů, ale i o poznávání tradic té dané země, o lidech, kteří tam žijí, i o nových přátelstvích s lidmi se stejným koníčkem. Cestování za hady není

jen o jejich pozorování, to koneckonců mohu i doma v teráriu, jde o celkový zážitek – o vůni noci, okolní zvuky a emoce, které ve mně ta divočina vyvolává, protože najít zvíře v jeho přirozeném prostředí je zkrátka nepopsatelný pocit.

Podle čeho si vybíráte destinace k cestám?

Cíl další výpravy vždy vybírám podle druhu hadů, které v dané zemi žijí a mám určitou šanci je nalézt v přírodě. Před cestou vždy hodně studuji. Musím znát nejen všechny druhy, které se v daném místě vyskytují, ale i jejich vědecké názvosloví a jejich způsob života. Je to velmi důležité pro úspěšný nález.

Předpokládám, že ne každý úlovek má stejnou sběratelskou váhu. Jakého nálezu si hodně ceníte?

Při cestě na Filipínách jsem měl velké štěstí a našel několik druhů chřestýšovců, které patří mezi velmi vzácné druhy. Náhodou se mi podařilo vyfotit i druh kobry, kterou přede mnou fotilo jen málo cestovatelů. Tyto mé fotky byly zveřejněny v publikaci o kobrach.

Máte někdy z hadů strach?

V terénu i u terária není prostor pro strach, ale o to víc pro pokoru a přirozený respekt. Musím si být jistý každým pohybem, protože zvíře nejistotu

vycítí – a právě ta vteřina zaváhání by mohla vést k chybě, která by ublížila mně nebo jemu.

Dá se říct, že krizové situace s hady v divočině řešíte ledovým klidem jako incidenty ve výkonu služby, a vybavíte si moment, kdy se vám tato profesní průprava skutečně hodila?

Při chovu i hledání jedovatých hadů se občas dostanete do situace, která se nedá úplně předvídat, a víte, že ji musíte vyřešit hned a ideálně bez následků, stejně jako ve věznici. Při nočním průzkumu na Filipínách jsem se ocitl v nepříjemné situaci. S dvěma jedovatými hady v plátěných sáčcích jsem zakopl v náročném terénu a tvrdě dopadl na záda. Zatímco jsem se potý-

kal s bolestivými odřeninami, človka i telefon mi odletěly neznámo kam do hustého křoví. Uprostřed tmy, úplně sám, jsem musel potlačit veškeré instinkty k panice a zachovat ledový klid. Věděl jsem, že mě nikdo uprostřed pustiny nenajde, a tak jsem se soustředil na jediné – ovládnout dech, zorientovat se hmatem a krok po kroku vyřešit situaci.

Můžete si z cest přivést nějaký svůj úlovek?

To samozřejmě nejde, v zemích původu se na vývoz jakýchkoliv zvířat vztahuje velmi přísná legislativa.

Máte doma nějaké unikátní kousky, na které jste obzvlášť hrdý?

Nedávno jsem si pořídil dvouletý pár pakober červenobříchých. Jedná se o poměrně raritní druh pocházející z Austrálie a v Evropě se jím může pochlubit jen opravdu málo chovatelů. Navíc mám radost, že se jim v mých podmínkách daří a snad se časem dočkám i nějakého odchovu.

Chovat přes 30 hadů už není jen koníček, ale v podstatě druhý úvazek. Jak vypadá váš běžný den po návratu ze služby domů k teráriím?

Práce dozorce je časově velmi náročná, takže volného času moc není. Přesto si denně najdu alespoň několik minut na zběžnou kontrolu zvířat, výměnu vody v miskách apod. Jednou týdně pak provádím důkladnější údržbu, případně krmení.

Vězeňské prostředí je hlučné a plné emocí. Je pro vás ticho u terárií tou nejlepší formou relaxace?

Vypnout dokážu spíše na cestách do divočiny. Pro tyto expedice je právě nezbytný domácí chov. Terárium pro mě není jen místo odpočinku, ale spíš studijní materiál. Doma pozoruji vzorce chování hadů, což je klíčové pro úspěšný nález i následnou manipulaci. Je to základ, bez kterého bych se za nimi do volné přírody nevydal.

Jak na vašeho neobvyklého koníčka reaguje rodina? Co na to kolegové z Rýnovic? Už se někdo přišel podívat, nebo mají spíše respekt a drží se dál?

Co se týče rodiny, mám její velkou podporu. Moji přítelkyni to navíc aktivně zajímá, a když vyrážím do nějaké méně nebezpečné destinace, jezdí na výpravy se mnou. Díky sociálním sítím už hodně kolegů o mém koníčku ví. Občas někdo projeví zájem o zajímavé historky z cest a čím dál více se ptají na možnou návštěvu a prohlídku mých terárií.

PAPPA ROGRAM VE VĚZNICI HEŘMANICE

Ve Věznici Heřmanice se v průběhu měsíců listopadu 2025 až března 2026 uskutečnil první běh programu pro odsouzené otce Pappa, který čerpá inspiraci z norského vězeňství a je realizován za podpory Norských fondů. Pappa program je speciální resocializační projekt, který Vězeňská služba České republiky nabízí odsouzeným otcům. Pomáhá jim zlepšit vztahy s dětmi, učí je zvládat rodičovskou roli a motivuje je k zodpovědnému životu bez opakování trestných činů. Aktuálně se realizuje v několika českých věznicích.

Program Pappa byl ve věznici realizován pod vedením dvou lektorů – sociální pracovnice Natálie Machové a vychovatele Pavla Rybáře, kteří odsouzené po celou dobu provázeli jednotlivými tematickými bloky. Do programu byli zařazeni odsouzení, kteří splnili stanovená kritéria a zároveň se do projektu přihlásili dobrovolně. První běh programu úspěšně absolvovalo sedm odsouzených otců.

Obsah programu byl zaměřen především na uvědomění si otcovské role v podmínkách výkonu trestu odnětí svobody, na reflexi vlastní trestné činnosti a jejího dopadu na rodinu, zejména na děti. Důraz byl kladen také na porozumění potřebám dítěte, které se nachází v náročné životní situaci způsobené nepřítomností otce, a na hledání konstruktivních způsobů, jak s dětmi komunikovat a udržívat s nimi vztah i během výkonu trestu.

Den s dítětem

Významnou součástí programu byl rovněž Den s dítětem, který se uskutečnil mimo prostory věznice den před slavnostním ukončením programu. V jeho rámci se odsouzení otcové setkali se svými dětmi a měli možnost strávit s nimi čas v přirozenějším a méně formálním prostředí, než jaké běžně umožňují standardní návštěvy. Program tohoto dne si odsouzení plánovali sami, a to formou společných her, rozhovorů a aktivit, které podporovaly vzájemnou komunikaci a posilování vztahových vazeb.

Pappa program byl zakončen 30. března 2026 slavnostním předáním certifikátů absolventům z rukou lektorů. Pro účastníky představovalo dokončení programu nejen ocenění jejich aktivního přístupu, ale zároveň i motivaci k dalším pozitivním změnám v osobním životě.

Zpětné vazby samotných absolventů programu, stejně jako reakce jejich rodinných příslušníků, zejména dětí, potvrzují, že se jedná o smysluplnou a přínosnou formu odborného zacházení. Program ukazuje důležitost zaměřovat se při práci s odsouzenými nejen na jejich individuální odpovědnost, ale také na roli rodiny jako významného ochranného faktoru při procesu resocializace.

Realizace programu ve Věznici Heřmanice tak představuje další krok směrem k prohlubování moderních přístupů ve vězeňství, které kladou důraz na odpovědnost, rodinné vazby a pozitivní motivaci odsouzených ke změně životního stylu.

JAK ŽÍT VE VĚZENÍ „DOBRÝM ŽIVOTEM“

Úspěch se dá zažít i ve věznici, to si potvrdila desítky odsouzených zařazených do programu Good Lives Model (Model dobrého života). Program, který začal v listopadu 2024, byl slavnostně ukončen dne 24. února za přítomnosti vedení oddělení výkonu trestu a školicích lektorů. Úspěšní absolventi získali osvědčení o absolvování programu a to nejceněnější si odnesli ve změně svého myšlení a jednání.

Cílovou skupinou projektu jsou odsouzení, kteří páchají trestnou činnost s velkou mírou agresivity nebo mají potíže s regulací vzteku. Odsouzení mají o zařazení do tohoto projektu velký zájem, a proto se více snaží vytrvat a pracovat na sobě. Pomáhá jim v tom tým devíti odborných zaměstnanců, včetně psychologů, terapeutů, vychovatelů, sociálních pracovníků či pedagoga volného času.

Vzhledem k délce trvání je to nejdelší skupinový projekt zahrnující řadu různých aktivit. Patří k nim denní komunita, práce v dynamické skupině, motivační pohovory, individuální psychoterapie, sociálně právní a dluhové poradenství, fyzický zátěžový program, cvičení jógy, relaxace, sociálně psychologický výcvik, sebeobslužné aktivity, pracovní výchova zahrnující i výuku zpracování potravin. Všechny tyto činnosti jsou obsaženy ve 160 hodinách dotace určené pro realizaci tohoto projektu.

Lektoři pracují s odsouzenými také na pochopení důsledků jejich trestné činnosti, a to v rámci speciálně výchovných a terapeutických aktivit. Cílem je, aby odsouzení pachatelé porozuměli důsledkům svého jednání a vytvořili si empatii vůči obětem a tím přijali odpovědnost za své činy. Mnoho odsouzených takto pochopí důsledky až pod vlivem dlouhodobého odloučení od rodiny, ztráty svobody a odborného působení vězeňských odborných zaměstnanců.

Projekt je rozdělen na jednotlivé fáze, od motivační – zahrnující adaptaci, orientaci v prostředí, seznámení s pravidly oddílu a dodržování režimu, přes fázi terapeutickou, což je roční aktivní práce na sobě, až k poslední, tedy k následné péči, kde se odsouzení pokoušejí zabývat se uplatněním získaných dovedností v běžném životě v oddílu a dále po výstupu na svobodu. Absolvování projektu má značný vliv i na zaměstnávání odsouzených,

zejména díky tomu, že jim může pomoci k získání práce na nestřežených pracovištích.

Kladné výsledky jejich snažení v seberozvoji mají hluboký dopad na kvalitu jejich života, neboť umožňují jednotlivcům efektivněji zvládat stres a náročné situace s klidem a rozvahou. Tento proces zvyšuje sebeuvědomění, emoční inteligenci a psychickou odolnost, což vede k lepšímu rozhodování a celkovému pocitu naplnění.

VĚZEŇSKÝ LÉKAŘ VANČURA PROTI GESTAPU

Vězeňský lékař Ladislav Vančura obětoval vše, aby mohl zachránit druhé. Během nacistické okupace zachránil několik stovek lidských životů. Sám na konci války stál tváří tvář smrti před popravčí četou. Nakonec přežil, ale stal se obětí komunistické perzekuce. Jeho příběh byl málem zapomenut, ale díky lásce jeho dcery přežil do dnešních dnů. Ladislav Vančura se nakonec dočká satisfakce a tento příběh nejen že nebude zapomenut, dočká se v letošním roce také pamětní desky, která bude na zdech místa, kde pracoval, tedy Vazební věznice Hradec Králové. Je také navržen na udělení státního vyznamenání.

Ladislav Vančura se narodil 20. února 1897 v dnešním Rakousku ve městě Pachfurt. Narodil se společně se svým starším bratrem Josefem do rodiny velkostatkáře šlechtického rodu Harrachů Josefu Vančurovi st. Přáním otce bylo, aby se jeho synové učili česky. Proto si zažádal o přeložení na jiný harrachovský statek v Českém království a nakonec po několika letech v roce 1906 mu bylo i vyhověno. Rodina se přestěhovala na statek v okolí Sadové. Mladý Ladislav navštěvoval základní školu v Boharyni u Nechanic, poté vystudoval gymnázium v Novém Bydžově. Jeho studia medicíny na Karlově univerzitě byla přerušena první světovou válkou.

Jako voják nastoupil výcvik v Terezíně, poté v Olomouci a nakonec ho poslali na italskou frontu ke Svaté řece vlasti (Fiume Sacro alla Patria) na Piavě. Zde byl 13. července v roce 1918 raněn a válka pro něj prakticky skončila. Byl oceněn několika medailemi za statečnost, což byla vlastnost, která ho provázela celý život. Než se vrátil domů, léčil se v nemocnici ve Vídni. Poté co se uzdravil, sloužil ve vojenské nemocnici v Pardubicích. Po demobilizaci se vrátil zpět ke studiím. Během těchto let bydlel na Janáčkově nábřeží 17. v podnájmu u vrchního policejního

radý Bohuslava Skvrny. Pro celý budoucí příběh je zajímavé, že se během studií seznámil s Janem Bedrnou. Osudy těchto výjimečných mužů se o mnoho let později několikrát protnou a ovlivní nejen jejich životy, ale hlavně životy lidí okolo nich.

Vančura promoval v roce 1924 jako doktor všeobecného lékařství. Dále působil v Praze, jako sekundární lékař v Jičíně a nakonec se dostal v roce 1927 do Hradce Králové. Jeho praxe tu byla rozmanitá. Lékařů bylo málo

a praxe byla velice pestrá. Od těch nejběžnějších úkonů až třeba po porody. V ordinaci byl se svojí budoucí ženou Vlastou a nakonec zde zaměstnával větší část rodiny. Svatbu měli v roce 1931 a o dva roky později se jim v roce 1933 narodila dcera Jitka. Ve stejném roce si postavili dům na Pospíšilově třídě, kde měli ordinaci. Krátce poté Vančura nejprve nastoupil na záškok jako vězeňský lékař v místní vazební věznici. Když potom v roce 1936 jeho nemocný kolega a předchůdce zemřel, zůstal Vančura vězeňským lékařem nastálo.

Vazební věznice za okupace

V červenci 1939 se v Hradci Králové ustavila ve třetím patře vazební věznice pobočka gestapa. Později se na něj obrátil člen gestapa Walter Müller s žádostí, aby vzal do lékařské péče i vězně gestapa. Vančura souhlasil s podmínkou, že je bude vyšetřovat v české ordinaci a za pomoci českých dozorců. Zpočátku bylo vězňů málo. V průběhu roku ale začalo gestapo uplatňovat stále krutější metody. Vězni byli pravidelně bití, mučeni, někteří byli dohnáni k sebevraždě, další byli ubiti k smrti. O rok později si velitel hradeckého gestapa Albert Hardtke nechal Vančuru zavolat kvůli ledvinovým kamenům a kolikám, kterými sám trpěl. Vančura se obrátil kvůli konzultaci léčby na docenta a lékaře hradecké nemocnice Jana Bedrnu. Společně se jim podařilo Hardtkeho zbavit bolesti a vyléčit, což mu zajistilo Hardtkeho důvěru a vděk. Vančura vycítil možnost toho využít, aby se u něho mohl přimluvit za lepší zacházení s vězni. Proto pokračoval v udržovací léčbě velitele a při tom mu často hlásil případy krutého zacházení jeho podřízených s vězni. Tímto jeho úsilím sice brutalita ve vězení nezmizela, ale razantně se snížila. Vančura později několikrát u soudního přelíčení zdůrazňoval, že toto pokládá za svůj nejvýznamnější

úspěch, protože díky jeho přimlouvám byli ti nejhorší gestapáci převeleni jinam, čímž se velice ulevilo nejen vězňům, ale také místním obyvatelům. Ačkoliv násilí při věznění neustalo, gestapo muselo být ve svém zacházení s vězni opatrnější.

Vančura dále pomáhal vězňům, nosil jim jídlo, tajně je léčil, předával jim informace nebo jim radil, jak vypovídat. Umožňoval jim také fingovat zdravotní potíže, čímž se dostali do nemocnice, odkud pak mohli utéct. Podle vyjádření chirurgické kliniky v Hradci Králové šlo většinou o „více vězňů týdně“. Některým vězňům zařídil pobyt v psychiatrické léčebně. Vančura také vedl odbojovou skupinu, která 5. května 1945 zachránila asi pět desítek vězňů. Zachránil např. osm studentů z koncentračního tábora Oranienburg nebo sochaře Josefa Bílka, autora soch před krajským soudem v Hradci Králové, nebo právě profesora Jana Bedrnu, který se angažoval v odbojo-

vě činnosti na Masarykově univerzitě. Dne 7. května 1945 ale přišlo gestapo i pro Vančuru. Okamžitě byl odsouzen k smrti a v kasárnách postaven před popravčí četou. Naštěstí ho někdo zahlédl a o chystané popravě informoval Hardtkeho, který popravu na poslední chvíli zastavil.

Uznání i teror

Bezprostředně po válce se Ladislavu Vančurovi dostalo všeobecného uznání a ocenění. Od Národního výboru Hradce Králové získal osvědčení o bezúhonnosti a byl také oceněn ministerstvem spravedlnosti za zásluhy v odboji. Prezident Eduard Beneš ho vyznamenal Československou vojenskou medailí za zásluhy I. stupně. Po převratu v roce 1948 se ale všechno změnilo. Ladislav Vančura byl nejprve obviněn z kolaborace a v červnu 1948 zatčen příslušníky StB pro podezření ze spolupráce s gestapem a z neoprávněného obohacení. Ve chvíli, když se veřejnost o této skutečnosti dozvěděla, začala k soudu docházet svědectví bývalých vězňů gestapa a jejich příbuzných, o tom, jak jim Vančura ve vězení pomáhal. V zachovaných soudních spisech jsou jich desítky. V červenci téhož roku byl Vančura propuštěn a dále stíhán na svobodě a mohl dál vykonávat svoji lékařskou praxi.

Dne 27. října 1948 se konal soud. Pokud by byl Ladislav Vančura tímto soudem odsouzen, hrozil by mu trest smrti. Díky všem statečným lidem a bezmála 62 svědeckým výpovědím byl jeho život zachráněn. Soudem byl Vančura sice zproštěn obvinění, ale útlak státní moci nadále pokračoval. V roce 1949 byl vyloučen ze Svazu bojovníků za svobodu a ze Sokola. Postavila se za něho jen Čestná rada Lékařské komory v Praze. V roce 1950 mu byla zakázána činnost obvodního lékaře. Systematicky byl šikanován opakovanými výslechy na StB, často mu bylo vyhrožováno vypovězením z bytu. V roce 1951 mu byla zabavena jeho soukromá praxe. Nátlak státního aparátu se projevil i na osudu jeho dcery. V roce 1959 byla rodina donucena darovat státu chatu a sad v Rozběřicích a o rok později se museli vzdát svých domů na Pospíšilově a Gočárově třídě. O rok později, v srpnu 1960, Ladislav Vančura zemřel na rakovinu.

Příběhy zachráněných

Záchrana studentů z Oranienburgu

V roce 1940 v období Velikonoc přišel Hardtke za Vančurou, že má možnost zachránit jednoho až dva studenty. Na Vančurovu přímělu jich bylo propuštěno osm. Jmenovali se Vích, Mertlík, Michálek, Voříšek, Smetana, Procházka, Kalous, Pleštil. Při další příležitosti byli propuštěni všichni vysokoškolští studenti z Hradce Králové. Po těchto událostech se Vančura přesvědčil, že musí prodlužovat fiktivní léčbu šéfa gestapa co nejdéle. Hardtke mu byl zavázán a propuštění dle jeho slov dělal pouze z vděčnosti za léčbu. Vančura cítil, že to je jeho národní povinnost a žádná z návštěv se neobešla bez intervence.

Josef Bílek, akademický sochař z Hořic, autor soch Právo a Spravedlnost před KS HK, byl zatčen gestapem v roce 1942 za nelegální držení zbraně. Vančura poslal dozorce Rychtera, aby zadržený revolver provrtal ve skladišti doličných věcí. Díky tomuto činu a přímělu doktora Vančury byl Bílek nakonec propuštěn, a to v období před druhým stanným právem.

Příběh Milana Kroutila

Kroutil byl zachráněn od jisté smrti doktorem Vančurou. Patřil k odbojové skupině ve Dvoře Králové nad Labem, ta byla spojena s odbojovou skupinou v Hradci Králové (odb. Franta). V této skupině zahynul jeho bratr. Kroutil byl zatčen a usiloval ze všech sil se dostat na svobodu. Důvod? Jedině on měl přístup ke zbraním a dalšímu strategickému materiálu, které byly v blízkosti dosahu gestapa. V případě odhalení těchto zbraní by došlo k uvěznění dalších členů odboje a jejich následné popravě. Kroutil simuloval bolest v břiše, byl přivolán na celu lékař, doktor Vančura. Kroutil mu v krátkosti vše vysvětlil. Vančura neváhal a pohotově řekl: „akutní zánět slepého střeva, je nutná okamžitá operace.“ Během tří hodin byl převezen do nemocnice Bedrnovi, který již o všem věděl. Bedrna mu udělal povrchový řez a za necelé tři dny utekl Kroutil z nemocnice a odstranil všechny stopy, které by prozradily odbojovou činnost. Po válce Vančura Kroutila léčil rok zdarma, měl 32 zranění od mučení z koncentračního tábora, kam se později dostal.

Rudolf Palec byl obviněn z ilegální činnosti, která spočívala v posílání informací přes vysílačku do zahraničí. Palec byl připraven na cestu do Terezína, ale díky dlouhodobé snaze doktora Vančury se tak nakonec nestalo. Palec sám uvedl, že v době, kdy byl ve vězení, byl svědkem mnoha případů Vančurovy pomoci druhým.

Velmi podstatné je zmínit, že chirurgická klinika v Hradci Králové v čele s profesorem MUDr. Janem Bedrnou, MUDr. Antonínem Sixlem, MUDr. Jaroslavem Procházkou a MUDr. Petrem Rudlem potvrzuje na svoji čest, že doktor Vančura posílal jednoho až dva vězně týdně, aby je zachránil z moci okupantů a nebo aby se mohli domluvit se svými společníky v odboji.

František Koch byl zapojen do ilegální organizace mjr. Matohlíny (Obrana národa), sám byl vedoucím ilegální skupiny v Solnici. Koch byl nejdříve zavřen tři měsíce v Praze. Poté byl převezen gestapem do Hradce Králové. Při prvním setkání s doktorem Vančurou byl okamžitě ujištěn, že Vančura ví o jeho aktivitách v odboji. Doktor mu poradil, aby setrval v předstíraní duševní nemoci. V březnu 1942 vyhotovil Vančura protokol o Kochově duševním zdraví a poslal ho do léčebny v Havlíčkově Brodě (Německém Brodě), později do Bohnic. V Bohnicích přečkal prakticky zbytek války až do 5. května 1945.

Pootevřené dveře ve zdi vazební věznice

Vítězný návrh na vytvoření pamětní desky k připomenutí osobnosti a odkazu Ladislava Vančury počítá s motivem pootevřených dveří u zrušeného bočního vchodu do Vazební věznice Hradec Králové. Tyto dveře symbolizují možnost naděje, úniku či východiska. Zároveň připomínají charakter Vančurova hrdinského jednání a odkazují k jeho důmyslným, skrytým aktivitám, které vedly k propuštění části politických vězňů, umožnily útěk u jiných, nebo alespoň zmírnily krutost pobytu ve věznici.

Provedení díla z litiny nesměruje k přílišné popisnosti. Motiv je redukován na minimalistický, zřetelně rozpoznatelný plošný znak, připomínající perspektivní zkratku. Cílem je nadčasově

Profesor Jan Bedrna přežil okupaci bez nadsázky jen díky doktoru Vančurovi. Byl to náš světově uznávaný odborník a průkopník chirurgie, spoluzakladatel lékařské fakulty v Hradci Králové, průkopník chirurgické léčby plicní tuberkulózy, první operoval tepennou dučej v roce 1951 provedl v Hradci Králové první úspěšnou operaci chlopně.

srozumitelné, čisté, důstojné pojetí, navíc vybudované v místě, kudy MUDr. Vančura zřejmě vcházel do věznice. Litinová pamětní deska je rovnocennou součástí díla. Materiálově i rozměrem je navržena tak, aby se s motivem dveří vzájemně vyvažovala.

Autor, historik a badatel je strážným ve Vazební věznici Hradec Králové.

**Vězeňská služba České republiky
spustila v červnu dosud nejrozsáhlejší náborovou kampaň**

VEDOU K NÁM DVĚ CESTY

VYBER SI TU SPRÁVNOU

Nedostatek personálu, a to jak uniformovaných příslušníků, tak občanských zaměstnanců, především pracovníků odborného zacházení, jako jsou například vychovatelé, ale i technických či logistických profesí je aktuálně největším problémem současného vězeňství. V květnu bylo ve vězeňské službě neobsazeno téměř 650 míst uniformovaných příslušníků a asi 220 míst civilních zaměstnanců.

Personální deficit je přitom problém, který akcentuje i vládní Koncepce vězeňství do roku 2035. Ta dále zdůrazňuje že personální problém je zapotřebí řešit komplexně na úrovni více resortů a že s postupem času bude potřeba kvalifikovaného vězeňského personálu stále naléhavější. Vězeňská služba spustila v červnu novou náborovou kampaň, která by svým rozsahem a dosahem měla být dosud neirozsáhlejší akcí zaměřenou na zís-

kání nových pracovníků. Kampaň sdružená pod novým sloganem „Vedou k nám dvě cesty, vyber si tu správnou“, poukazuje na skutečnost, že do vězení se sice lze snadno a rychle dostat, ta „správná cesta“ že ale vede přes personální specialisty věznic a vazebních věznic a může zájemcům přinést zajímavé, perspektivní a společensky prospěšné povolání s řadou výhod a sociálních jistot. Kampaň se současně odehrává na sociálních sítích,

v rozhlasových spotech, ale i ve vozech pražského metra. Na ulicích a silnicích se budete moci potkat s náborovými vozy vězeňské služby a atraktivními polepy představujícími práci ve sboru z nového úhlu. Po celé léto se s našimi kolegy budete moci setkávat i na různých veřejných prezentačních akcích, kde vám náboroví specialisté rádi představí hlavní výhody, na které se budete moci těšit, pokud se rozhodnete vstoupit do našich řad.

Institut pro kriminologii
a sociální prevenci

VĚZEŇSKÁ SLUŽBA SE TĚŠÍ VYROVNANÉ DŮVĚŘE VEŘEJNOSTI

Institut pro kriminologii a sociální prevenci (IKSP), výzkumná organizace Ministerstva spravedlnosti ČR, uspořádal 20. května 2026 workshop s názvem *Slabé znalosti, silné postoje: česká veřejnost, kriminalita a trestání*. Cílem bylo představit výsledky výzkumu veřejného mínění realizovaného agenturou Median v říjnu 2025 na reprezentativním vzorku 1 029 osob. Dopoledne byly prezentovány výsledky, odpoledne proběhla panelová diskuse zástupců institucí resortu spravedlnosti, Policie ČR a neziskového sektoru.

Výzkum zkoumal postoje veřejnosti ke kriminalitě, zdroje informací, vnímání obětí, povědomí o restorativních přístupech a hodnocení modelových trestních situací. Součástí bylo i měření důvěry v instituce zajišťující kontrolu kriminality – Policii ČR, státní zastupitelství, soudy a Vězeňskou službu ČR.

Nejvyšší míru důvěry dlouhodobě vykazuje Policie ČR, které v daném šetření důvěřovalo téměř 72 % respondentů. Jedním z možných vysvětlení tohoto výsledku, diskutovaným v rámci workshopu, je skutečnost, že Policie ČR disponuje relativně silným potenciálem pro veřejnou komunikaci své činnosti. Tu lze prezentovat

prostřednictvím konkrétních případů a vizuálně srozumitelných situací, které přispívají k utváření obrazu instituce jako subjektu zajišťujícího bezpečnost a ochranu obyvatel. Naopak instituce jako Vězeňská služba ČR či Probační a mediační služba ČR mají v tomto směru omezené možnosti, protože jejich práce je pro veřejnost méně viditelná.

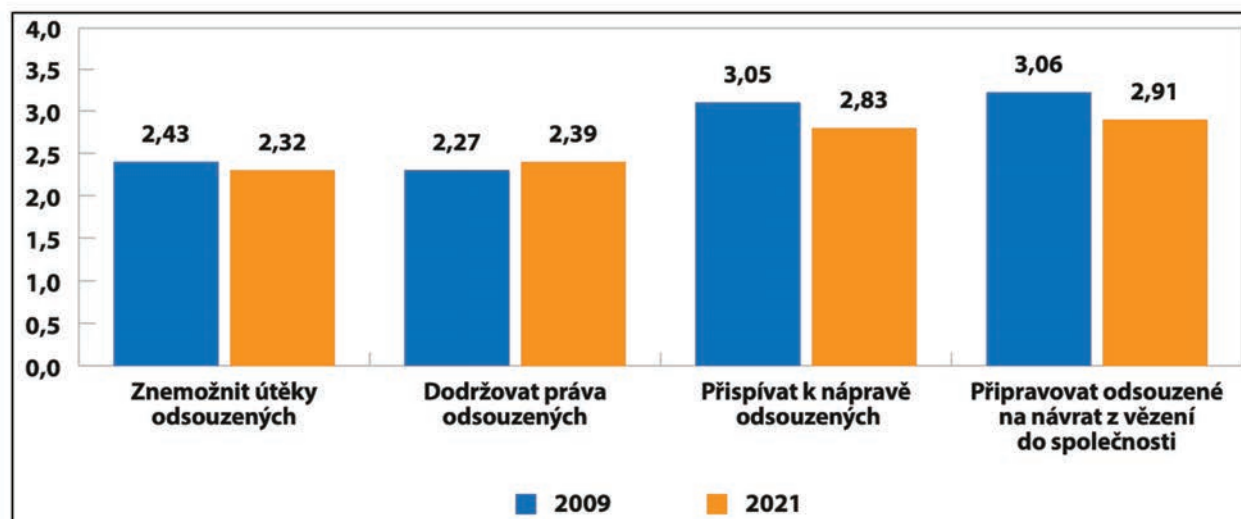
Přesto se důvěra v jednotlivé složky justice drží na relativně vyrovnané úrovni. Vězeňské službě důvěřuje téměř 55 % respondentů, nedůvěru vyjádřilo 12 % a pětina zaujala neutrální postoj.

Pro hlubší interpretaci těchto zjištění je vhodné využít srovnání s předchozí-

mi výzkumy realizovanými IKSP. V roce 2009 bylo provedeno šetření společnosti Factum Invenio na reprezentativním souboru 1 692 respondentů. Další výzkum proběhl v roce 2021 v rámci omnibusového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR na souboru 1 015 respondentů.

Srovnání výsledků (Graf 1) ukazuje, že veřejnost hodnotí činnost Vězeňské služby ČR příznivěji v oblastech, které jsou pro ni snadněji představitelné, zejména pokud jde o zajištění bezpečnosti a zacházení s odsouzenými. Za 12 let se neobjevily žádné statisticky významné rozdíly – průměrné známky se dlouhodobě pohybují mezi 2 a 3.

Graf 1: Průměrné hodnocení vězeňství z hlediska plnění jednotlivých úkolů, srovnání let 2009 (N = 1 692) a 2021 (N=1 015) na škále: 1: nejlepší hodnocení – 5: nejhorší hodnocení

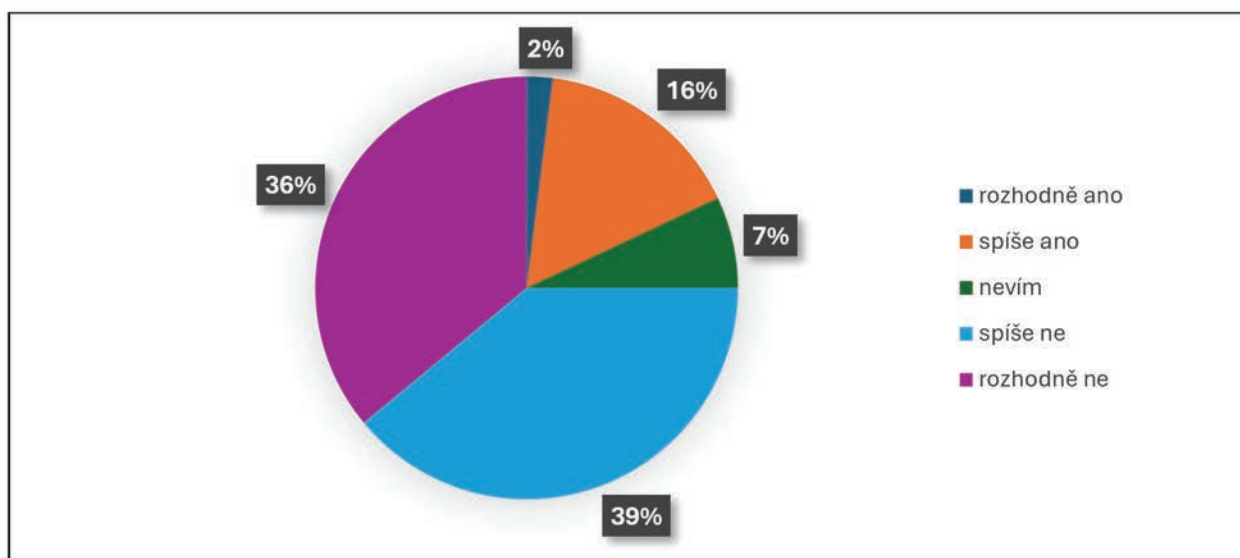

Tato zjištění souvisejí s omezenou informovaností veřejnosti o faktickém fungování vězeňství. Data z výzkumu z roku 2021 ukazují, že pouze marginální podíl respondentů (přibližně 2 %) se domnívá, že rozhodně má dostatek informací o tom, jak probíhá výkon trestu odnětí svobody. Naopak přibližně tři čtvrtiny dotázaných uvádějí, že tyto informace nemají (viz Graf 2).

Nízká míra informovanosti veřejnosti přitom významně ovlivňuje způsob, jakým jsou jednotlivé dimenze činnosti vězeňské služby hodnoceny. Oblasti, které jsou snadněji představitelné (např. střežení odsouzených či zajištění bezpečnosti), bývají hodnoceny příznivěji než komplexnější a méně viditelné procesy, jako je rehabilitace a zacházení s odsouzenými.

V tomto kontextu lze relativně vysokou míru důvěry ve Vězeňskou službu ČR interpretovat jako důvěru existující navzdory omezené znalosti jejího fungování. Jinými slovy, veřejnost vnímá tuto instituci spíše pozitivně, i když její konkrétní činnost zůstává do značné míry mimo přímou zkušenost a detailnější porozumění.

Graf 2: Výrok: „Domníváte se, že máte dostatek informací o tom, jak v českých věznicích probíhá výkon trestu odnětí svobody?“ (N=1015)

TONKA ŠIBENICE

ANEBO OBČANSKÁ NAUKA TROCHU JINAK

Svůj předvelikonoční čas ve Věznici Stráž pod Ralskem nedobrovolně tráví na 700 vězňů. V rámci Vězeňské služby ČR zde, jako v jedné z deseti věznic, funguje střední odborné učiliště, ve kterém se mohou odsouzení vzdělávat. Tuto možnost mají v učebním oboru obráběč kovů a v kurzech CNC obrábění a kovoobráběč. Součástí výuky je kromě odborných předmětů rovněž výuka občanské nauky, kde se žáci setkávají i s tematikou sociální chudoby a nerovnosti.

V rámci již tradiční spolupráce Církve bratrské a věznice ve Stráži pod Ralskem přivítalo místní učiliště nabídku na divadelní představení hry Racajda aneb Tonka Šibenice, kterou napsal na motivy povídky Egona Erwina Kische Miloš Macourek.

Ve zdánlivě jednoduchém příběhu prostitutky Tonky, stojící před Božím soudem, se rozehrává, v mistrném podání představitelky hlavní role Petry Veselé, děsivé životní drama ženy, kterou bída a zoufalství života zahnal až na

samý okraj společnosti, kde ji nečeká již nic než věčné zatracení.

Tváří v tvář Božímu soudu, kde se po svém skonu ocitá, se divákům pozvolna odkrývá jiný příběh. Příběh nešťastné ženy, která, ač těžce zkoušena osudem, neztrácí nic ze své lidské podstaty a i v těch nejtěžších chvílích zůstává v jádru milujícím člověkem.

Poutavá divadelní hra využila beze zbytku přednosti velice jednoduchého aranžmá. Jednoduchou divadelní scénu obsadili tři herci. Vedle Petry Veselé

se v roli přisedícího soudu představil její manžel Ladislav Veselý a Boží hlas propůjčil člen Rady Církve bratrské Bronislav Matulík. Vězeňské publikum v počtu šesti desítek odsouzených reagovalo velmi pozitivně jak na výkony samotných herců, tak i na hlubokou nadčasovou pravdivost příběhu. Celé představení se mohlo uskutečnit jen díky výborné spolupráci školského vzdělávacího střediska a vedení věznice, které podobné akce, konané v rámci výuky a vedoucí k nápravě života odsouzených, podporuje. Velké poděkování patří za praktickou organizaci představení a navádění odsouzených vedení výkonu trestu, a také za přímou pomoc v této záležitosti Liboru Plavcovi. Celá akce, jejíž náklady byly hrazeny z projektu Metanoia II, přispěla k pozitivní atmosféře ve věznici a přinesla obohacující zkušenosti pro další práci s odsouzenými ve výkonu trestu odnětí svobody.

VE SVÉM VĚZENÍ BÝT SÁM SOBĚ ŘEDITELEM

Takový byl titul letošní celoněmecké konference evangelických kaplanů, které jsem se ve dnech 4.–8. 5. 2026 zúčastnil. Konala se v konferenční části klášterního komplexu řádu oblátů v malebném městečku Hünfeld v Hessensku. I letos pozvali němečtí organizátoři na svoji konferenci zahraniční hosty.

Úvodní přednáška profesora Georga Sauera se zabývala obecně, nejen z pohledu církve, vynálezem dobrého a zlého, morálkou, morálkou v myšlení a vůbec zásadním jejím významem jako nástrojem ke spolužití. I ve vězení existuje morálka, ovšem v tomto prostředí má samozřejmě specifickou roli.

Následující přednáška, nebo spíš workshop, byla ze zcela jiného ranku. Učitelka klaunství a zároveň doktorka teologie Gizela Mathieu mluvila o humoru, smíchu, úsměvu i pláči. Vůbec nešlo o nějaké zlehčování vážných věcí, nýbrž o to, být vůbec schopen se zasmát. Humor může být tam, kde ho nečekáme a může člověku velmi pomoci. Humor a smích může propůjčit člověku i v kritické situaci sílu k zachování důstojnosti, humor může být také výrazem důstojnosti tváří tvář krizi. Možná lidé dokážou zapomenout, že se mohou smát i plakat, a zvláště tehdy je velmi potřebné připomínat, že humor může vést člověka k jakési kritické suverenitě a i určitému vzdoru. Ovšem vzdoru respektujícímu... Titul knihy, kterou jsem si koupil, zní Kde je víra, tam je také úsměv. Víra a smích jsou podle autorky dvě strany téže mince. Je skvělé, když má někdo odvahu přijít s takovým to programem mezi vězně. Povzbuzení skrze humor, to je něco nezastupitelného a významného. Díky za to!

Další odborná přednáška se nazývala Drama svobody uprostřed vězení. Prostor kaple je místem jakéhosi vzdoru (nikoliv odmítání odpovědnosti), místem kde začíná sociální drama výkonu trestu. Řeč byla také o totální instituci. Výkon trestu je polem, kde se odehrává napětí mezi kontrolou a vzdorem. Disciplinovaný dohled, na-

řízení a další atributy totální instituce na jedné straně a na druhé straně prostor pro drama svobody uprostřed vězení. Jaké místo může hrát jakou roli? Může mít právě to místo, kde se odehrává duchovní služba, prostor, kde se odehrává v mysli i sociální drama a přidaná hodnota religiózní praxe ve výkonu trestu podstatný přínos?

V této souvislosti jsme byli docela překvapeni zprávou jednoho kolegy z Bavorska, že se tam při stavbě nových věznic už vůbec nepočítá se stavbou klasické kaple, nýbrž jen s multifunkčním prostorem, a to bez jakéhokoliv ohledu, zda zde bude vůbec možné sloužit mši, slavit bohoslužbu.

ŽLUTÁ STUŽKA

LETOS O MLADÝCH LIDECH V KONFLIKTU SE ZÁKONEM

Také letošní 11. ročník Běhu se žlutou stužkou (Yellow Ribbon Run) odstartovaly dílčí závody uspořádané v jednotlivých věznicích. Letošní téma je věnováno druhé šanci mladých lidí v konfliktu se zákonem. Během se žlutou stužkou chtějí letos organizátoři upozornit i na význam podpory, odpovědnosti a duševního zdraví mladých lidí, kteří udělali chybu, jsou ale připraveni ji napravit. Hlavní závod se uskutečnil 11. června, tedy již po uzavěrce tohoto čísla. Závod se opět konal v oboře Hvězda v Praze.

Březnového úvodního běhu se ve Věznici Heřmanice zúčastnili vybraní odsouzení, zástupci neziskových organizací i státních institucí. Běh připomíná, že trest nemá být konečnou tečkou, ale naopak novou příležitostí k životnímu restartu. Prvního závodu ze série dalších běžeckých událostí jedenáctého ročníku, se zúčastnili ambasadoři projektu moderátorka ČT Barbora Černošková, herec a scénárista Petr Čtvrtníček a rapper Lipo.

Úvodní závod uspořádala Vězeňská služba ČR a Věznice Heřmanice, středisko Probační a mediační služby ČR a nezisková organizace Žlutá stužka z.s. Novým partnerem projektu a běhů

ve věznicích se stávají Zdravotnická zařízení Ministerstva spravedlnosti ČR. Jejich zástupci během akce přiblíží význam odborné péče a systém podpory, který může mladým lidem pomoci zvládnout náročné období po výkonu trestu.

Do letošního ročníku se svými dílčími závody zapojily i další vazební věznice, například Hradec Králové, Olomouc, Ostrava či věznice, Karviná, Nové Sedlo-Drahonice, Příbram, Rapotice, Stráž pod Ralskem či Vinařice.

ODSOUZENÍ SE UČILI STAVĚT PROTIPOVODŇOVÉ BARIÉRY

Na základě spolupráce Magistrátu hl. m. Prahy a Vězeňské služby České republiky, konkrétně Vazební věznice a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Praha Pankrác a Vazební věznice Praha Ruzyně se v sobotu 25. dubna 2026 uskutečnilo teoretické i praktické školení zaměřené na výstavbu protipovodňových opatření. Celkem se akce zúčastnilo 40 odsouzených z obou pražských vazebních věznic.

Akce se uskutečnila na polygonu v areálu Správy služeb hl. m. Prahy v Praze 15 – Dubči. Během dopoledne zde odsouzení získali potřebné znalosti a dovednosti pod vedením pracovníků správy služeb a příslušníků Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy. Na školení navázalo také praktické cvičení výstavby protipovodňové ochrany, které se uskutečnilo v sobotu 16. května 2026 v pražských Holešovicích. Vedle Vězeňské služby ČR se do něj zapojily také jednotky dobrovolných hasičů z Prahy a Středočeského kraje, profesionální hasiči z celé republiky, armádní aktivní zálohy a Český červený kříž.

Přítomní odborníci ocenili zejména odpovědný přístup, nasazení a manuální zručnost odsouzených. Velmi pozitivně byla hodnocena také spolupráce mezi Magistrátem hl. m. Prahy a Vězeňskou službou ČR, konkrétně s oběma pražskými vazebními věznicemi, která přispívá k zajištění efektivních protipovodňových opatření v hlavním městě.

SOUTĚŽ PŘÍSLUŠNÍKŮ ESKORTNÍCH SKUPIN ENO NA MÍROVĚ

Soutěž příslušníků operativně eskortních skupin zajišťujících eskorty nebezpečných osob o putovní pohár generálního ředitele Vězeňské služby ČR se poprvé uskutečnila v květnu na střelnici Věznice Mírov. Z každého regionu byla pod záštitou regionálních ředitelů nominována dvě pětičlenná družstva, přičemž výběr provedli instruktoři metodici služební přípravy a výcviku.

Celkem se soutěže zúčastnilo šest pětičlenných družstev, která plnila třináct fyzických, střeleckých i kombinovaných disciplín vždy jako tým, čímž byla prověřena nejen individuální připravenost, ale zejména součinnost, taktické myšlení a schopnost řešení situací při stresové zátěži. Vítězem se stalo družstvo z 3. regionu, tedy z moravských věznic.

VEDOU K NÁM
DVĚ CESTY,

VYBER SI TU SPRÁVNOU

150 000 Kč
náborový příspěvek

VĚZEŇSKÁ SLUŽBA
ČESKÉ REPUBLIKY

nabor.vscr.cz

